

21.3.2021.

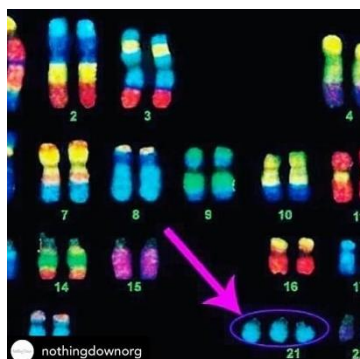
SVJETSKI DAN OSOBA S DOWN SINDROMOM

ŠTO JE TO DOWN SINDROM?

Down sindrom je najčešća genetska promjena koja nastaje uslijed viška jednog kromosoma tj. trisomije na 21. kromosomu (zbog toga i datum 21.3.)

To znači da osobe s Down sindromom imaju 47 kromosoma, za razliku od uobičajenih 46 kromosoma.

Kromosomi su sićušne nakupine bjelančevina koje se nalaze u svakoj stanici našeg tijela. Ljudske stanice uobičajeno imaju 23 para kromosoma, naslijeđena od oba roditelja. Oni prenose sve nasljedne karakteristike, npr. boju očiju, boju i teksturu kose, visinu i sl.

Jedno od 650 rođene djece rađa se s Down sindromom.

NAJČEŠĆA KARAKTERISTIČNA OBILJEŽJA DJECE I OSOBA S DOWN SINDROMOM:

- mišićna hipotonija
- kosi položaj očnih otvora
- širok vrat
- okruglo lice izravnog profila
- malena glava, nos i usta s neproporcionalno velikim jezikom
- otežano uspostavljanje komunikacije
- otežano obavljanje svakodnevnih aktivnosti
- otežano učenje i razumijevanje
- zdravstvene teškoće

ZAŠTO DOWN SINDROM, A NE DOWNOV SINDROM?

Down sindrom dobio je ime po engleskom liječniku **Johnu Langdonu Haydonu Downu** koji je prvi opisao Down sindrom. S obzirom da dr. Down nije imao Down sindrom, ne koristi se izraz **Downov** sindrom.

Djeca s Down sindromom su ponajprije **djeca** s istim socijalnim, emotivnim i obrazovnim potrebama kao i druga djeca. Oni također žele biti uključeni u zajedništvo s drugom djecom, žele učiti i igrati se sa svojim vršnjacima, biti u istom vrtiću i školi u koju idu i njihovi mali prijatelji iz susjedstva.

Osobe s Down sindromom su ponajprije **odrasle osobe** s istim socijalnim i emotivnim potrebama te potrebama za punim ispunjenjem života kao i druge odrasle osobe. Oni žele živjeti samostalno, neovisno, žele živjeti s prijateljima, partnerima. Oni žele biti korisni građani u svojoj okolini i zajednici kao i druge odrasle osobe.

PREDRASUDE O DJECI I OSOBAMA S DOWN SINDROMOM

Vrlo često se zna reći da su djeca s Down sindromom dobra, topla, mirna, vesela i dobroćudna te se lako zabave i umire, sklone su ritmu, vole glazbu i sklone su igri. Kao što je i svaka osoba, osoba za sebe tako su i osobe s Down sindromom jedinstvenih sposobnosti, ponašanja, interesa i mogućnosti. I oni su i tužni i veseli, zabrinuti, tvrdoglavi, prkosni, dragi, svadljivi. Sve osobe su pojedinci i tako ih treba prihvatiti. Velike su razlike između osoba s Down sindromom, npr. nemaju svi isto i iste izražene fizičke karakteristike niti medicinske teškoće. Svaka osoba s Down sindromom nosi ponajprije osobine svojih roditelja i obitelji te se i zbog toga međusobno mogu jako razlikovati. Dijete s Down sindromom odrasta u odraslu osobu s Down sindromom te kao takvo želi ostvariti sve aktivnosti kao i ostale odrasle osobe. Ima osoba s Down sindromom koje nikad ne uspiju naučiti brinuti se o sebi, ili naučiti čitati, ali ima i pojedinaca koji su završili fakultet.

POZITIVNE PROMJENE

Život djece i osoba s Down sindromom se znatno poboljšao unazad nekoliko desetaka godina.

Medicinska skrb je sve bolja i dostupnija za osobe s Down sindromom. Bolje je razumijevanje razvojnih i edukacijskih potreba i mogućnosti djece s Down sindromom. Povećano je socijalno prihvaćanje, veće su mogućnosti za napredak i učenje te aktivnije sudjelovanje u zajednici.

Mnoga djeca su integrirana u vrtiće i redovne škole, puno više djece uči čitati i pisati te postižu i bolje akademske uspjehe nego što je bio slučaj prije desetak ili više godina. Dobro su došli u različite sportske i druge klubove, u ritmičke i dramske grupe.

Mnogi odrasli s Down sindromom dobivaju prilike za zapošljavanje, žive samostalno, žive s prijateljima, osnivaju obitelj. Neki od njih će trebati manje pomoći, a neki više na tom njihovom putu samostalnog življenja. U zadnjih desetak godina sve više je mladih i odraslih s Down sindromom koji su postali vrlo angažirani i bore se za svoja prava.

POZIV NA OBILJEŽAVANJE SVJETSKOG DANA OSOBA S DOWN SINDROMOM

- **KADA?**

Ujedinjeni narodi (UN) su 10. studenog 2011. prihvatili predloženu rezoluciju i donijeli odluku da se **21. ožujka** obilježava kao Svjetski dan osoba s Down sindromom (World Down Syndrome Day).

S obzirom da 21.3. ove godine pada u nedjelju, u vrtiću taj dan možemo obilježiti **u petak 19.ožujka 2021.godine**.

- **KAKO SUDJELOVATI?**

Pozivamo vas da na taj dan vaša djeca, kao i vi sami, podržite djecu i osobe s Down sindromom **nošenjem različitih („rasparenih“) i šarenih čarapa** u znak podrške djeci i osobama s Down sindromom.

- **ZAŠTO?**

Na taj način podižemo svijest o problemima i preprekama s kojima se susreću djeca i osobe s Down sindromom te započinjemo razgovor o različitosti, jedinstvenosti i inkluziji.

Većim razumijevanjem i poboljšanjem njihovog položaja u društvu možemo unaprijediti kvalitetu života osoba s Down sindromom.

Važno je naglasiti da nošenje različitih čarapa **NE ZNAČI** da djeca i osobe s Down sindromom ne mogu ili ne znaju upariti jednake čarape. Kromosomi svojim oblikom podsjećaju na čarape. Različite čarape simboliziraju našu različitost, a različitosti čine svijet šarenijim i veselijim mjestom.

Svoje rasparene čarapice možete fotografirati i poslati na rehabilitator@sumskajagoda.hr kako bismo ih objavili na web stranici našeg vrtića 😊

Sva djeca zaslužuju priliku u cijelosti **razviti svoj potencijal i izgraditi trajne i kvalitetne odnose.** Rušenjem prepreka koje postoje među djecom, svako dijete, bez obzira na sve, može težiti izvrsnosti i postići najbolje što može!

IZVORI:

- Hrvatska zajednica za Down sindrom (2014.) Down sindrom vodič za roditelje i stručnjake.
- PRECEDE (2016.) Uvažavanjem različitosti do kulture mira. Priručnik za odgojitelje djece rane i predškolske dobi.
- Udruga za sindrom Down Zagreb. Što je sindrom Down? Informativni letak.; <https://www.facebook.com/downsindromzagreb/>
- Uzelac.M.(1999.) Za Damire i Nemire. Vrata prema nasilju.

Pripremila edukacijska rehabilitatorica

Antonia Hitrec, mag.rehab.educ.

rehabilitator@sumskajagoda.hr

